

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 5 (9990)

1976 чылдың январь 8, четверг

1925 чылда
үлгүлөтүлгөн 2 кол.

БОТ-ХАРЫЫСАЛГА БЕДЭЭН

СЭКП ТК-ның төлөвилелин танышкаш...

Мен хойжу кижилер мен. Каз-Хем районун «Ленин» орук совхозта 350 баш хой кадарып тур мен. Тоску беш чылдың сөөлүгү чылда өвөөм хураган доруктурганымны миний көрей: төрүүр чүс баш хойга ованаштыр 85 хураган алдым. Малдың продуктууун бедеринге болгаш оларның баш санын өстүреринге үндээлээш, этти, дүктү бүдүрерин улам көвүдөдирин хандыран дугайын СЭКП Топ Комитетиниң партияның XXV съездининг төлөвилелинден номташ, бо чылдын 95 хураганны төрүүр чүс хойга ованаштыр алдым хулап тур мен. Ынчангаш комдан хойжу Ооржак Мазар-оолду социалисттик чарышка кыйгырдим.

Досовучу чылда ажил-ижиниң өскө көргүзүлгөдүр чүзүр болган. Чыгааларга, хой бүртүзүндө 3,3 килограмм дүк кыргыдым. Хулаалардан атканым ол. Бо дээрге, бистинг чеге байгавас көргүзүлдүр. Кадарган хойжунуң чайгы семитилген болгаш кышка беткекенин база шыкбай. Сиген-ширбинг чеге үнүк-даа болза, 15 тонна кезип, 2000 боодат будук-

бүртүк белеткен алган мен. Кажаларым база өскө септеттиген. Ынчангаш кыш меңдө көргүзүп болбас дээрине бүзүрээр мен.

Хойм февраль ортандан соңгаар төрүп эгелээр. Мээң социалисттик хулааларың күүсөдө оон улуг хамаарылаалык болганда, аңаа күжү-нишкиниң бедеткенин тур мен. Бодал турарымга, партияның XXV съездининг хүнери меңдө хураган ажарының өлкө чыныштыг үзүп болур шык.

Л. МӨНГӨЛДЕЯ, хойжу.

ИЙГИ УДААЗЫ

«Урезин ажилын дыка эки-жидер» деп партияның XXV съездининг СЭКП Топ Комитетининг төлөвилелин оңдоо-лап демдегезин чорук Бай-Тайга районда «Мурнакчы» колхозтун таражыларын хей-аэт кийрген. Олар бо хүнерде улам күжүнишкиниңг ажилдап турарлар.

Колхоз онгу беш чылдың баштайгы чылымн тарты-зытта 110 тонна кызыл-тос, 74 тонна арбай, 2 тонна чиге-та-раа урезиниң ажиллаар. Ук

үрезинерниң дөгөзү бар. Оларның баштайгы арылга-шкын доовулган, ийги ары-лашкын түзүткөн.

К. АРБАЙ-ООЛ, колхозта тараа складиның эргелекчиси.

ОРУКЧУЛАРНЫҢ ХҮЛЭЭЛГЕЗИ

Тыва аавоорун эргелелин Минусинскиде орун септел-тууг эргелелин коллектив-бистинг Төзүн чуртувустун улус ажил-агыйнын онгу беш чылда хажуудезиниң дугайында СЭКП Топ Комитетининг партияның XXV съезди-нинг төлөвилелин кичээлге-ли-биле таныштып чугаалаш-кан. Ол улуг программда

салдыган сорулгалар — бүдү-ругениң аныктын бедидери, продукцияның шынарын эки-жидер — орукчуларга эң кол чүүл. Чүгө дикс елар эртен беш чылда орукчун капитал, ортуман септелгенин, чаа орукчаны тударының шына-рын экижидери дээш эвээш эвес хемчеглерин ал чорут-кан. Күженишкиниңг ажил-

дааны халас барбаан. Кылын-ган ажилдарының шынары эки-жил турар. Беш чылдың оналдазын ол эргелелин орукчулар чогур хуусаа-зындан 2 ай эрте күөсүткен.

Төлөвилелди чугааламалы тур-а, орукчулар боттарының ар-га-кумун санап, чурттуң ком-мунистерин улуг чыгыын уткуштур чаа хүлээлгелерин

алган. Онгу беш чылдың баш-тайгы ийи айының бүдүрүлгө-панын февраль 24-те күөсө-дирин, күш-ажылаң бүдүрү-чүлүн пландан ажык 0,6 хуу бедидерин, чайгы ажилдарга техника, механизмиерниң бе-ленин 60 хуу чедирерин олар шийтирлээш.

В. ГЕОРГИЕВСКИЙ.

МӨНГҮН-ТАЙГА: СЪЕЗДИДЕН СЪЕЗД ЧЕДИР

ӨЗҮЛДЕНИНГ БАЗЫМНАРЫ

СЭКП Топ Комитетининг, ССРЭ-ниң Дээди Советининг Президиумунун, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң совет улуска Чаа чылдың байы-рында: «Тоску беш чылдың социал-экономика кол сорулга-лары чедиишкиниң күөсүтте-рин. Социалист Ада-чурттуң материалдык болгаш улаан-бодал байлаан көвүдөдирингө боттарының салышкынны кияри турар бүгү кижилерге алдар болгаш хүндү» деп сеткил ханымшкын-биле дем-дегезин. Ыраккы Мөңгүн-Тай-ганың ажилчы чоннары пар-тияның болгаш чезактың хүн бүрү доктаамал дуулаамчы-ның ачылында тоску беш чыл-да бүгү улустун ийи чедииш-кенин боттарының салыш-кынын хире-шаа-биле кийрип база-ла буруштур улуг базым-нарын кылган.

Районун хойжуларын, сарлыкчаларын, чыгышча-рының эрес-шудурун күш-ажы-лынчыл база партия, совет бол-гаш ажил-агый органының организа-ция ажилының түнө-сөдө малай баш саны өскөн. Малай чылдың чиктерин кө-рээли. Секки беш чылда бо-дарага тоску беш чылда ния-тизи-биле малай бажы 0,5 хуу, оң иштиде хой 0,9 хуу, оң-ку—14,9 хуу өскөн. СЭКП Тыва обкомунун X пленумунун Тывага хой ажилын хожу-дер талаа-биле хемчеглеринде көрдүгенин бээрарга районга хойуң баш санын өстүрер-ниң планы 103 хуу болган.

Агар-бойдуз ширини бистин районун байдаларына дыка хой матчылар мадды ажаап, тежериниң арала-лар шудургу шийгээдин ап, мал тоду камгалап алышта бедик көргүзүлгөдүр чедип ап келген. Бир эвес 1970 чылда

районга төрүүр чүс малга ованаштыр 90-дан ору чаш төз камгалап алган матчылар 10 хире болза, эртен чылым илдег көргүзүлгөдүр матчылар-ның саны 29 четкен. Оларның 11-и чүске ованаштыр 100-тен 110 чедир хураган, аңайы алган. Сек малчын хууда беш чыл планын хуусаа бетинде күөсүткенер. Оларга Тыва АССР-ниң алдарың малчыны Д. Биче-оолду, Д. Тейниши, М. Серен-Натпиги, К. Борар-ганын, И. Комбуну, С.Ч. Се-рээни, Ч. Иргитти, М. Нэми-н болгаш оон-даа өскөлерин хамарыштырып болур.

Нантизи-биле районун малчынары тоску беш чыл-дың доовучу чылында база шудургу ажилдаш. Мал бажы өстүрериниң планын ажил-агыйлар: мыйсикти бода малай-102,3 хуу, хойуу—102,6 хуу, эшкүнү—101 хуу кылдыр күөсүткен. Малай чаш төдү район 1974 чыл-дында хойу камгалап алган. 1975 чылда район күрүне-ге дүк садарының планын ба-за ажык күөсүткен.

Партия, комсомол органи-зациялары болгаш совет, ажил-агый органын районунг эко-номикааның кол алдыры—мал ажилына кадрларын шын ши-лип алырыне, оларның ажил-даарына, чурттаарына таа-рымчалык байдалды тургуза-рыне база ажил-херек дээш харысалганы бедидеринче доктаамал кичээлгеин салып келген. Бо ажилды улам күш-тедирер сорулга-биле райо-н төвүнде бүдүрүлгө, албан ор-ганиза-ция чедерин тус-тус

малчын бригадаларда быжыт-лаан. Олар быжытлаан чедер-инге шеф дузазын багыт эвес көргүзүп турар.

Малчынары эки көргүзү-лгөдүр чедип алырынга соци-алист чарыш улуг ийги-ли берип турар. Оң түнө-лөдүр малчын бригадалар бот-тарына ай санында, колхоз-тар аразына каваргалдап үн-дүрүп, олар дуржулгазын чо-чур ажилды база организа-тап турар. «Малчы» колхоз-та комсомолчу-аңыктары (бри-гады А. Кара-оол, парторгана-ция секретары К. Борарган) социалист чарышка тик-ке-ти боуп келген. Бригада ин-тизи-биле төрүүр чүс хойга ованаштыр 93 хураганым кам-галап алган.

Ам бо хүнерде районун малчынары СЭКП-ниң XXV съездининг чедиишкиниң ужуражыр дээш тус-тузууда бедикте социалист хулаа-ны алган болгаш хуурунда беш чыл планын ажилдап кылгайлаш, онгу беш чылдың баштайгы—1976 чылда малай чаш төдүр меңд камга-лап алып, кышталашкыны хур чаагы эрттер дээш кү-женишкиниңг ажилдап турар.

Эртен беш чылдарда То-рөң чурттуң эгээртинмес ду-заламчызыга даянган кол-хозтарның экономиказы бол-гаш материал-техниктик ба-заны улам быжыккан. Колхоз-тарның каймы-даа орулга-лыг ажилдаан. Чикээ, «Мал-чын» колхозтун арыг орулга-зы 803 муң рубль ажык, а «Мөңгүн-Тайга» 703 муң

ажык рубль болган. Оң ачы-лында колхозчуларынч мате-риалдык болгаш культурут амырдалышкы делели бе-дээш, шалыңның хемчээли өскөн. Чикээ, 1970 чылда бир колхозтун ованаштыр айда ортумак шалың 125 рубль турган болза, 1975 чылда 162 рубль чедип турар.

Топ хоорайлардан, малайгы тудат материалдык бедетээр чедерден ирак турза-даа тос-ку беш чылда тудуунуң амы-дырал хандыргалызын бол-гаш садиктын талаа-биле Мөңгүн-Тайгага хой чүүлдер кылдырган. Олар үеңч дур-гузунда колдуунда-ла Мугур-Аксиниң тудуу-септеге учас-тогу район төвүнде бирээпте-ле ийи өг-бүлө чурттаар, 26 бажыны, 120 орунуг ин-тернатты, хары угда 10 кижикер чулар-бажыны, 10 орунуг аалчылар бажыны, 50 кижикер чөмчөрү столова-ны, 10 орунуг участок эмнеге-ни, чаа электростанцияны, ма-шиналарга кылар, чаар чүүлдер кулар станцияны, ыраккы малай чуртаа—Тоолай-ында эмнеде пунтуурун бо-лаш өскө-лаа объектерин ту-дуй, ажилдаа кийрген. Ол малай колхозтарның шунуу-мын биле 83 өг-бүлө чурттаар бажынарын, 2 кымыл-булуңу, 9 муң ажык баш малга ка-жааларын туткан. Бо дээрге ырак кызыгарда турар бис-тин районун байдалы-биле алмрга аажок улуг хемчээл-диг ажилдап-дыр. Ол малай районунг херге-агыйлар ко-операция чонун херге-ла ба-рамнары-биле хандылар та-

лаази-биле база багыт эвес ажилдаан. Бо коллектив беш чыл планының оналдазын күөсүлөп турар.

Доовучан тоску беш чыл-да кылдырган ай чүүлдерин дугайын чугаалап тургаш, райо-нда чедир шийтирелти-миз айттырларын, шийгын-честерин дугайын чугаа-лааган бай болза, шын эвес боуп ийи. Ол бүгүн дуга-йында тус-тус коллектатив-ниң болгаш районунг бүгү коммунистеринг отчет-соңу-далыг хурааларына тодур-гай, ханы сайгарылганы кыл-ган. Ылаңгыя партия, совет, ажил-агый органының та-лаазында уксаажылдыг экижидеринге кичээлге ам-даа кошкан. Оң уржуун-дан малай продуктуну ча-выс болуп артышкан. Ол чамдык малчынарын, спе-циалистерниң даандырган ажил-херекке харысалганын көп колхозтардан малайны өлүп, хораар чоруу база хой бооп турар. Ол бүгү таарым-ча чок урукчулар район чам-дык таарымда күрүниң планын оналдазын күөсү-лгөдүр чедир турар.

Районунг девискөзүнде си-ген кезер шөлдөр шооаг эвес, ынангаш мал чедииң кура-лыларын тургузары ажил-агыйларга эң берге айттыр-ган бооп турар. Ынангаш өскө-рөк партияны, малайгы Тес-Хеминг Ак-Чыраага мал чедип бедетээр чери бисе тускай-лаар дугайында айттырып тургузуп турар бис. Оон ачы-да районунг боудуна болгаш оң чогуунда тудат мате-риал-дары бедетээр чер чок чүс

төлөдө, бисе чуртталга ту-дуун моон соңгаар калбарти-ры база дикс берип бооп ту-рар. Малай хой баштыр рес-публика организа-цияны бисе улуг дузаын көргүзүп кел-ген, моон соңгаар-лаа ийиңг дүзэ эржеж чугула анаар.

Чурттуң өскө бүгү чедерин-де ышкан мөңгүн-тайгажи-лар СЭКП ТК-ның декабрь (1975 чыл) Пленумунун бол-гаш ССРЭ-ниң Дээди Советининг сессиязының шийтир-лери, «1976—1980 чылдарда ССРЭ-ниң улус ажил-агыйн хөс-жүдөдиринг чыл улааным-шкынары» деп XXV съездине СЭКП ТК-ның төлөвилелин ха-ны сонугал-биле талыжып, бүрүн долгуу-биле чүдүлү-түп турар. Ол чугула доку-менттер болгаш партияның XXV съездининг бедеткел районунг бүгү ажилчы чоннарын чаа-ча күш-ажылаң херектерге кыныктырган. Олар боттары-ның коллективтеринге күш-ажылаң бүдүрүлгөдүр бедидип, бар араларын болгаш кураавыларын ажиллап тур-гаш, онгу беш чылдың эгези-нде планын оналдааларын чедиишкиниң күөсүлгө дээш улам күженишкиниңг ажил-даарына долгу шийтирелин көөргөдөп турар.

О. ШАГДЫР-ООЛ, СЭКП Мөңгүн-Тайга рай-комунун бирг секретары.

СОВЕТ ХАМААТЫНЫҢ АДЫНГА ЧОРГААРЛАНЫП ТУРАР БИС

Бистинг чурттуң хоорайла-рында болгаш суурларында чаа хевирлиг паспорттарын тысы-ры үргүлчүлүп турар. Сураглыг ажилчына болгаш колхозчу-лар, партияның хоочун киж-игинери, Ада-чурттуң улуг да-йышын киржикчилери болгаш мурунку салгалдың төлөптег элчээ — аныктар-даа Совет күрүнеңг шийгизилгэ би-жиги чоргаарал болгаш өөрчү-кү-биле хулап ап турарлар.

Чаа паспорттарын тысыры Арменинга база-ла бүгү чуртта ышкан, совет патриотизминг Төрүн чуртка кыныкшылдыг көргүзүп бооп турар. Ереван-ның алдынкы заводунун су-ратыг бижидери Н. Агабекян-ның өөрчүлгө үнү чачтыла-ган: бистинг совет паспортун

чурттуң төмүдө эң-не баштай-га социалист күрүнеңг ший-гизилгэ бооп турар. Бистере оа чогаалдыгы күш-ажылаң, эртен-билги, аас-кекенин, магадмал берип турар. Бис-тин заводтун коллектив тоску беш чылда хуусаалар эрте күө-сөткен, аны үеде СЭКП-ниң XXV съездининг алдар бол-дурган күш-ажылаң ээлдөгө кирген ажилдап турар. Ынча-гаш бистер: онгу беш чылды база-ла күөсүлгөдүр бүзүр-дип турар бис.

Модала ССРЭ-ниң Дээди Со-ветининг депутат, Мичурин аттыг колхозтун анык механиз-матор Михаил Нгаз болуңуң паспортун алгаш, ша-ка-ла малай документин Ада-чурттуң Улуг дайынында болгаш күш-ажылаң хоочуну, пенсионер Д. Т. Савдирскиге тымыкан.

Анык салгалчылар боттары-ның өөрчүлгө күзө-соруун иле-реттилдиз, коммунисттик ин-тикедиз гүдүг турар тургу-зучу улуска чоргаралы чуга-лап турар. Бистер аалалары-выстан болгаш кыргың-ачала-

рыкыстан күзөп алганымыс улуг ажил-херектиң эстафета-зын алдары-биле уламчы-лаар бис деп ол чугаалаан.

Республикамыз дыка хой во-ноградчылары болгаш малчы-нары, партия, совет, комсомол активизация база-ла чаа пас-порттарын алганар.

Ташкентиниң Октябрь райо-нуң паспорт кидизинге хоочун артиллерист Т. Х. Руста-мов чаа чылдың бичиле мур-нуу чарында шеригтен хала-жыл келген огуу Самаридин-биле кады келген. Ада-чурттуң Улуг дайынының чыдарында адамын дайылажып турган хоорайларының бирээнде полка тургаш, ол анык оол, дайчы болгаш политиктиг бедеткелдинг теринин бооп, ко-мандырал черинг мактал-шкынамын алган.

Совет Эвилелиниң хамба-тызы атты каман-даа бедиди-ле эдилеп, улуг салгалды ал-дарыг чачылдарын улам байдырын дайырагалар тур мен—деп, комсомолчу С. Рустамов паспортун алгаш, чу-гаалаан.

Совет Эвилелиниң өскө-даа чедеринде ышкан, Ташкент-када паспорт солууру база-ла байыраг—суада-биле эртин турар. Ол кампанының муру-нуу чарында аңаа улуг бедеткел ажилдарын кылган. Дыка хой бүдүрүлгө чедерин-ге, улуг-улуг тудууга, ала-бар чедеринге тургускааң «Паспорт булуңугагарын-дан» ажилчы моон паспорт-туң чаа системизиниң дуга-йында хой-хей чүүлдерин айты-рып ап болур. Чаа хевирлиг паспортту алыр дээш хамба-ларын документтерин докт-арына дузалаар «Дузалаа-сөөдөрлөр» ажилы база организа-тап.

(СЭТА-ның корр.)

ТЮМЕНЬНИНГ НЕФТИЗИ

ТЮМЕНЬ. (СЭТА-ның корр. В. Жиланов). Тюменский неф-тиль черинг байлаан ап эге-лээнинде бээр беш чүс мил-лион тонна нефтин улааным-шкылар казып үндүргөнер. Ол сорулгадан айткан хуусаа-мын дан дыка мурун чедип ал-ганы ол бооп турар.

Барыын Сибиряктың соңгу чү-гүнде бүдүрүлгөниң эң улуг комплекзин — нефть болгаш газ аларының талаа-биле чурттуң эң кол черин тургузуп турар. Аны үеде ында ховук бүдүрүлгө-ле бул 1964 чылда алган суук оттулар чүүлден ийи катап хой нефтин ал ту-

рар. Таарымчалыг инженер-тех-никтин органын калба-биле ажилдарының ачылында бой-дузунун талаа-биле ол нарын, берге району шалкын-биле ажилдаа кийрип турар.

Нефть алыр чедерин автома-тизация болгаш телемеханика-ны херексөөдөр-биле ханды-рып, тудуларын блоктар — ажекттерден кылар аргаан ажилдап турар.

Онгу беш чылда Тюменский нефтяниериниң мурунда ды-ка улуг сорулгаалар салдыган. Бо чылым беш олар 173 мил-лион ажил тонна суук оттулар чүүлдү тывар ужурут.

ЭКИ-ЛЕ ЧҮҮЛДЕРНИ— УРУГЛАРГА

МОСКВА. (СЭТА-ның корр. Н. Леонова). Чурттуң дыка хой республикаларын школ-ларынч болгаш профтехучи-листеринч башкылары, кул-тура болгаш уран чүд ажил-дактары, министрлериниң чурттуң баш ведомстволарынч төлөзөкчилер наймылаада чыгыган. Ында ССРЭ-ниң Пе-дагогика эгеринеринг акаде-миязының Президиумунун ча-нында эстетиктиг кичээлдер айттырларынч талаа-биле эртен чүвүлелин VI сессия-ны ажиттыган. Ол көдөш школа-

ларга болгаш профессиона-л-техниктиг учкиселерге уру-гларга база аныктарынч эс-тетиктиг кичээлдериниң айт-тырларыга тураскаатты-ган.

ССРЭ-ниң Педагогика эртен-неринг академиязынч ора-алчы президентин А. Г. Хрипкава сессияны ажиткан.

Кол издетики Чөвүлелдин даргазы, ССРЭ-ниң ПЭА-ның корреспондент-кежигүнү, Со-циалист Күш-ажылаң Маа-дыры С. А. Герасимов кыл-ган.

ШАННАЛ—МОСКВАГА ОЮН КӨРГҮЗЕРИ

МОСКВА. (СЭТА-ның корр. М. Васильева). Профтехо-редитер чедеринч бот-тыңгы-гар коллективтериниң III Бу-гу-россия көрүдээдинин даур-еттарының — агитация-ура-нчу бригадаларынч отчет концерттер наймылаада бооп турар.

Түнөк көргүзүлгө муруну чарында Кисловодскиге, Ли-пецкиге болгаш Куйбышевке зоналар аны-биле көрдөдөр база болулаан. Ол көргүз-лөр ажилчы чоннарынч бот-тымыгир уран чүдүнү Бүгү-нүш фестивалының баштай-гы кээз болган.

Аныктарынч уран чүүл кол-лективтеринч марылдаа-зын түнөк көргүзүлгө эң дээр-тос коллектив шүтүп үгөн. Липецкиниң, Кемеровоң, Чи-

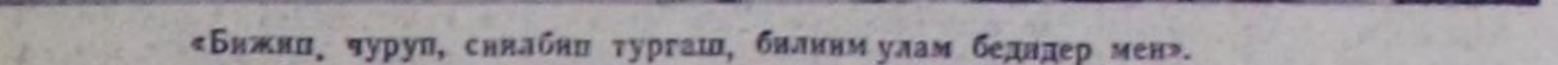
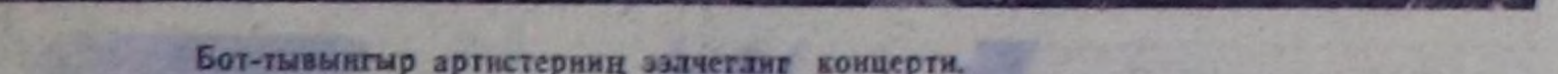
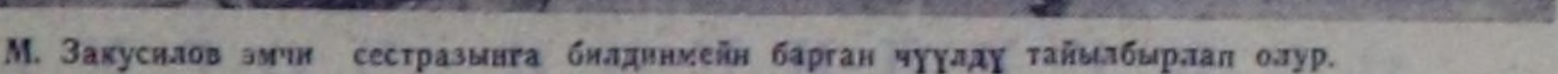
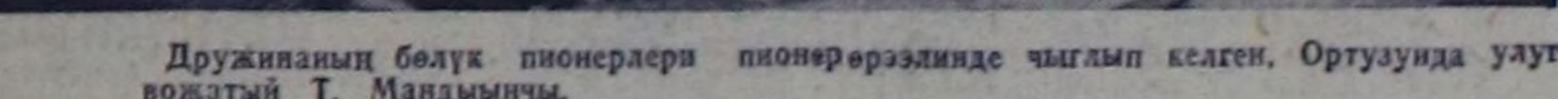
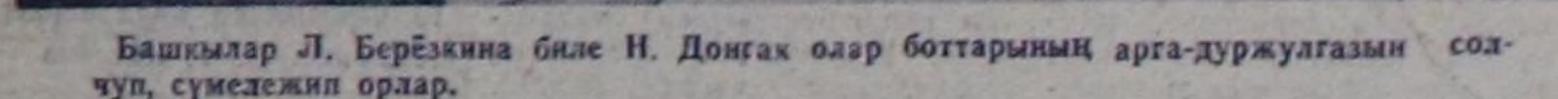
танын, Томскиниң, Челябинск областың агитбригадалары СЭКП-ниң XXV съезди-нинг уткуштур бедет-кенин, Төрүн чуртка, ажил-чины кичиге тураскаат-кан програмчаларын Москва-да көргүзүп турар ол-дур. Ол ышкан Пензаниң болгаш Куй-бышевтин агитбригадалары, өскө-даа коллективтер най-мылаада спензаныг ойнаа-бедик алдар атты чедип алган. Москва-ның профтехучили-терин ыры болгаш таным а-ныктынч уран-чечен номчу-малык база-ла отчет концерт-терге кийрип.

Көрүлө дөт хун үргүлчү-лөр. Төр-тымыгир анык ар-тистер Кремльге болур Чаа чыл балына бээр, наймылаа-дын бүдүлгө чедериниң чех-териге ойнарлар.

Х.-Б. Мөңгүшүн «Мөңгүн-Тайганың делгемдеринде» деп фотогу.

БИЧИИ КЫЗЫЛЧЫЛАРНЫҢ ДЫШТАНЫЛГАЗЫ

Найыралдыг коллектив

— Бисте чоокта ча эчкы
даа-да, боттарыны билиг-
мергезилин оренчикткери
дык хей чыдыла хара чок
ба берип келген дуржулгазы
да башкылар аявон шег. Ма
тематика башкылары Дуда
Монгуш, Светлана Морозова
онур дыл башкыны Валентина
Систельникова, 3 «в» база
«в» класстарын ултургучу
башкылары Сат Шадмур-
валентина Сезен болган оске-
лрин-да чедичиникингиреге
ел-оору чоргаарашыно — деп
башкы директору С. Мыйпан
чугалды.

Ма шоколда оренчиктилер
нин билиг-мергезилин улам ха

Дыл болгаш литература башкылары Людмила Афанасьевна Бердэкиш бле Николай Шарвиевич Донгаш оларын ууртуп турар класстары ам ийи улалуда улаштыр 100 ху ооредикейиг болгон. Школада теоретиктиг семинарнын ууртукчузу коммунист Н. Донгаш ам 20 чыл хире пропаганда-теп келген, идеикейиг хойни-тичи башкыларын бирезе дээрин база билип алдыне.

• Школяның чараштыр кастаг-дерезн чырык, чыгыг пионер ерээлинге киреш, улу пионер вокалтыйы Татьяна Мандычты-биле ужурашкан. Школяның пионерлеринин ажил-херектеринин дугайында ол мынчаар чутаалады:

— Бистин сурагыг совет чогаалчымыс Н. Островскийтин адын эдилезен дуризнавистыс 323 пионер бар. Оларнин апа

зында эки болгаш эң эки өө-
редилгелиг пионерлер хей-
Света Успун-оол, Салчак Чо-
турза, Монгуш Монгуш-оол,
Света Данзы элеш өскөлдү-
лаз. Олар чүгө эки өөредилгелиг
болгаш үлгүлери сагыла-чу-
румуг боюрундап аныда,
школанын хей-иятин амылда-
рында база илпектейгир кирип
туур.

Мугур-Аксынын «Чечек» деп уруглар садында бичи-чапштарын магалыг-чагай бөүчү-доругуш турарын көргө-көжү шүлүз аяны-биле чугаа-лаксай бээр:

Аваларымыс, ачаларымыс
Ажылыч чоруптарга,
Бистер шүптү садмыска

Бирден бир чоң чыгым кээр
бис.

Мында колдуунда ажилчы-
нар, албан-хаакчылар урут-
лары туруп турар. Оларнын
ойнаарына, даштанырына
таарымчалык байдалды тургус-
кан.

Михаил Яковлевич Закусил-
ловтун мергежили — гинеколог
эмчи. Ол Владивостоктун
медицинститутун дооскаш. Мен-
чай тындай баар!... Шилип
алган мергежилинге бердинген
анык эмчиин сестери ыңдыг
болду.

гун-Тайгага ажылдаанымдаа
бээр ам дерт чыл чедип турар.
— Деvisкээри улут, чурт-
такчы чогу эвээш черде шөл-
лөөн ажылдап турар кижидир-
сен ийин—деп, эш-өөрүм ың-
чаар баштактаныр. Оларга
кысказы-биле мынчаар харым-
лаар мен: «Ыдыг-ла шөлөөн
ажылдып кижил болза, ийи-үш
хонук улаштыр кайыын удуур»

чай тыппай! баар!... Шилип алган мергезининг бердинтен анык эмчиининг сестери ыды болду.

Ажылыгы мергежөн эмчи кийинте кая-даа ажылдаарга дөмөй-лө. Михаил Яковлевичтин өслө черте ажылдаары-биле чалаа-даа турганын, ол ыза-ваан. Ирак районун ажылышчи кимдеринге ооң билит-мергежили менчи ыбраас бедик тайганын арыг агаары деп чуугуа херек деп чүвени ол конучуг ай билдир.

«Малчын» колхозтун «Отчугаша» агитбригады тургустуга-да чаз 3 жыл чедип турар. Бу у эес уениң дургу-нда бу тивынгини коллектив талантылыг аныктар-биле чазартып, репертуарынын шынары мурундазындай дараакта белден. Ол ам чутке колхозта эес, харын районда билингин апарган.

«Отчугаша» шуну 14 ки-ши бар. Оларнын аразында чарн чутуге ханыкшымдыг боллар, кыстар хой: Олук-Саар Дукаг, Олга Сотла, Кара-Сал Суука болгаш ескерде-ла.

— Рамонкун агитбригада-
ларыннн чоокта чаа болуп эр-
тен көрүдөгисине тилегиңиз
болуп, бирги черегин дипломум
алдымыс — деп, коллективтин
удуртукчузу Сарыг-оол Шу-
гур чугаалай-чыр. — Оон
соңра өзүр районун «Бзыз-
тук» колхозунд ажыл-иш-
чидеринге концерттиг аалдап
чордуус.

«Отчугам» ырак-чоокта
чурттан турар малчынарнын
күзөңгич алачын.

Х-И. МОНГУШУН сөзү бол-
гаш фотолар.

Суурун чурттакчыларынын ортузунга агитация болган култура-массалык акцияларын чорударынын бир агарткы агиткаторлар апарган менен чуре билингин. Олар коум-чур туударына, суур лагагиячылдыгына, аниклатор кижизиндегине, инкелатор ортузунга амалдар чорударынын чур болгон чорударынын суур болгон чорударынын болу берген.

Бистик Кимыл-Ху суурун Мугур куумчунда № 3 агиткаторга база шак мизик тустик барзмен апарган. Бирезде, бо агиткаторларда кизди туугунга чурттакчылар кизди-буру шак кизилдинин

нын девискэрийнде чурттан турар өргөслөр бод-тыйвын турар чүүд коруде-ерянде илдекейлиг кирижи- турар. Оларын иштинден башкы Кыа Кичи, Валентина "Кара-Сал, Салчак Шалпычы, Басти-тин Мый ден ишкан эштер-ин мааза демделген чуттаа-ры киришчү-дур. Олар көч-дөрт бүрүзүгө доктаамал өлүмү киришкендер.

База ол ишкан агыварти-ганч келжигүндөр. Тайбик камталынып совет фоду-дуга олгон хай ашканы кириш дутаганар. Анаа Александр Семис-олдун ө-бү-дөи өл-не илдекейлиг кириш-тен.

ныкка идеялейг киржи турарлар. Олар боттарының күжү-биле 5 оягачаны, чаш мал толугуңе чем каап бээр 4 хекселди малчыларга кылып берип, элээн хой ситенни колхозка кезип белекхеп бергенер.

Амгы үеде агитквартирага
камаарышкан өреге бүрүзү
СЭКП-нин XXV съездинин чаа-
наа куш-ажылчы белектер-би-
ле уткуур дээн кызымаккай
ажылдап турар.

3. САЛЧАК.
Кызыл-Хая суурда агит-
квартира алаарда.

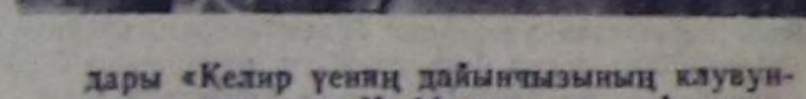
Шолачыларның омак-хөг-
ажыктыг кышкы дыштанылга
турар. Дыштанылга школа бу-
чыл уткаан Ылка-биле эгелээ-
ам-даа уламчылап турар. Шко-
лоонда уругларны оларның а-
ажылап турар бүдүрүг, ал-
дың коллективтери чаап, эгелээ-

Кысмыдан жогкум-ши тең
райлык уагуз казакчыне сонурку
кан, оортан каткы-жогут, уру
зугуларын шужуу артеден
уауаб. Аалдан келген Союк-
нал-ойнары, тывызык солук, т
гузу, Хар-кыстын элдик-эиле
чиелерин уауабс чир-шоң
доюдуруу, элд дитимр-еп-е
Ирейин талап келген аялчы
тер «Юсуз-оолд деп тоюду ой
е чараш ойнап, чыгынганары
оң соң дарый зугулар «Ем
жык» деп ший-тоюлду маддир
ныжы, шинини соодуга элз
ругуе — өөрү, куушан эки
ды хомулд, бүтү түздүк эки
таалдн газарлар. Жогкум-ши
диптангада тунжуге ындаг.

Елқадан хостуг бичиң қызды
кылып туралы? № 7, 3 шкала
лачылары декабрь 31-де «Час
ден аттыг операцияны арттыр
ны» үзінде уруалар боттары
ны микрораионуң журт
ында дайынныг болган
хостучуларына чаа 1976 чы-
биреп, 10-гу беш чыдаг ба-
лында жедишкенинери куз-
шкылаңныг үстүк классчалар
белгүмү «12 ай» деп шияны
аларга бараалаткан. А № 1
шы адыг болук өрөнжикчилери
Шушескоже, Москва, Лен-
курскылаа чорукчаныр. О
дштанылаа тоңуп туралар.

«Тайга» станциязы бо хүннөр
ларның дыштаныр, арыг агаа
чери апарган. Олче школалар
лу уругларныг автобустар айт
тупар.

№ 2 школяныц өөреникчялери
ге заводунче, техниктиг хайтгаар

дары «Келир үеңиз дайынчысынын кауусуна» кичилеңдиз, № 14 школалар «Адыгжылар» болгуну ачылган турар. Школа бүзүтүлсө чүсүн элсэе хоб. Мыктыр номууга, номууга конференциялар, олимпикалар өрткөргөн, эртенер айым-биле хөгүтү, тыгымтарлар маргымша, кызы-бүр спортку өмнөр ойнаа, каластар, өрткөргөн арзымга маргымшалар. Пионерлер баямы, кинотастар... Чалгым сөс-биле чутулаарга, чалгымлар артып, дымтамалгын курут өрткөргөн турар школалар чок деп болур.

ЧУРУКТАРДА: Емельяның бас-кеңи
деп шинден сцена. Театрда Соок-Ирей
урутлар аразында.

1976 чыдын акшо-барсан
терезиниң баштайын уңду-
левизиниң билеттер Россия
Федерациянын коорайла-
ло, ахичиниң сууураында
акши көздөдө чурттагачмыз
баруунда садым иеленим. Бо
дурулукинн талдым-биле
ошкыкынар тиражы январь
30—31-де Брянские бо-
р.

ЭГЛ-ның корреспонденти
мекте Россия Федерацияны

Я Саң министрствозундак
инаткым болза: ВАЗ—2101н
изулам, «Москвич-412»,
Ж-963 «Запорожец» деп 163
мотоцикла моторалың баш-
кы үндүрүлгөсүнүн ой-
актыгыныкыз киер. Өскө
тектеги куулардын — азы-
рау маркалы 448 мотоцикла,
жаштиде Жоласканын
Ж-юпитер-3 деп мотоцикла-
ры ойнаашкында кирип ту-
т.

Ол ыныккаш тей санныз ра-
приемниктер, телевизор-
машинифоннар, соодукчу-
болгаш өске-даа тей ба-
ныччулдер, ооң шитинде
уластуң «Совет», зерээжени-
ниң «Заря» деп шактары,
күтрилли самоварлар лоте-
ниң баштайгы үнүүрүзге-
ниң ойнаашкыннарында ки-
а турар.

по чылыыг мототезааныг
тези чылымдын малады
тези болуа наа ойнакчы-
кыны кургени болур. Олар-
а, арзыдына — «Эрика-3»
тези чуур машиналар бол-
дарамыга машиналары

ЯНВАРЬ 8-ТЕ 15.30—«Съезидея съезд ч
МОСКВАДАН дир». Совет Латвия. Ө

МОСКВАДАН

10- «Николай Погодин».

15- «Москва богаша москвичьялар».

30- Хокейге эш хуузузун делегей ужуражымшыныкы. «Чигаго Блэк Хоукс» — «Крылья Советов». Чигагодан (АКШ) өнүгүт дамычыдыгы.

00- «Орленок» телестудияның концерт залы.

КЫЗЫЛДАН

15- Бүгү арткаа амыдыралымды. Ураң-чеген телефильм. 3-ку сериязы.

МОСКВАДАН

55- «Кай канчал катканыл». Хөй сериялыг ураң-чеген өнүгүт телефильм. 5-жи сериязы — «Демисел».

00- «Миллиониярнык деникчи университетиде». «Кушажыл чурумун быжымлаарының аргалары». Москвалык Лейан орденниг бигри шак эвондун коллективниги ажымнык дуржулагында.

17.30- «Уез. Информастыг программасы.

18.00- Киножурнал.

18.10- Хокейге эш хуузузун делегей ужуражымшыныкы. «Чигаго Блэк Хоукс» — «Крылья Советов». 3-ку уези. Чигагодан (АКШ) өнүгүт дамычыдыгы.

КЫЗЫЛДАН

18.55- Телематээр.

19.10- Телефильм.

19.25- «Анык гвардия». Дамчыдыгы.

19.55- Чаралдар.

МОСКВАДАН

20.00- Медээр.

КЫЗЫЛДАН

20.15- Телематээр.

МОСКВАДАН

20.25- «Миллиониярнык деникчи университетиде». «Кушажыл чурумун быжымлаарының аргалары».

20.55- «Сьездин сьезд чидир». Совет Латвия. Өнүгүт дамычыдыгы.

22.50- 23.00- Чалсар.

23.00- 23.30- «Уез. Информастыг программа.

ЯНВАРЬ 8-ТЕ 15.45, «Бобби» (2 серийны)

«АВТОМОБИЛЬ»: «Автомобиль,
милка болгаш Кыякса деп
12,00, «Солалыгды кижик-
сылдымы» (2 сериялы)
14,00, 17,20, 20,40 ша-
ктарда.
«ПИОНЕР»: «Рексти эгиди-
9,00, 10,25, «Сагыш ми-
чакан огу» 11,50, 14,00
17,30, 20,20 шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Проста тажы»
10,30, 12,50, «Днир» 15,30,
16,50, 18,40, 20,30 шактарда.
«ВОСТОК»: «Сети, шыме!»
(6-8 узурдуга) 10,00, 12,00,
«Ындыр болбас» 14,30, 16,20,
18,10, 20,00 шактарда.